

Νικόλαος Δ. Βασιλειάδης, ΔΝ, Δικηγόρος

Συμβούλιο εφετών και αμετάκλητη παραπομπή κατηγορουμένου

- Διαφθορά (Ν 4022/2011)
- Καταχραστές του Δημοσίου (Ν 1608/1950)

Πρόλογος: Λάμπρος Χ. Μαργαρίτης

**Συμβούλιο Εφετών
και αμετάκλητη παραπομπή
κατηγορουμένου**

Συμβούλιο Εφετών και αμετάκλητη παραπομπή κατηγορουμένου
Νικόλαος Βασιλειάδης

ISBN 978-960-562-433-0

Σύμφωνα με το Ν. 2121/93 για την Πνευματική Ιδιοκτησία απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου, η αποθήκευσή του σε βάση δεδομένων, η αναμετάδοσή του σε ηλεκτρονική ή οποιαδήποτε άλλη μορφή και η φωτοανατύπωσή του με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.

ΔΗΛΩΣΗ ΕΚΔΟΤΙΚΟΥ ΟΙΚΟΥ

Το περιεχόμενο του παρόντος έργου έχει τύχει επιμελούς και αναλυτικής επιστημονικής επεξεργασίας. Ο εκδοτικός οίκος και οι συντάκτες δεν παρέχουν διά του παρόντος νομικές συμβουλές ή παρεμφερείς συμβουλευτικές υπηρεσίες, ουδεμία δε ευθύνη φέρουν για τυχόν ζημία τρίτου λόγω ενέργειας ή παράλειψης που βασίστηκε εν όλω ή εν μέρει στο περιεχόμενο του παρόντος έργου.

Art Director: Γιάννης Μαμαλούκος
Υπεύθυνος Παραγωγής: Ανδρέας Μενούνος
Φωτοστοιχειοθεσία: Ρούσσα Πετράτου
Παραγωγή: NB Production AM190615M23

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Μαυρομιάλη 23, 106 80 Αθήνα

Τηλ.: 210 3678 800 • Fax: 210 3678 819

<http://www.nb.org> • e-mail: info@nb.org

Αθήνα: Μαυρομιάλη 2, 106 79 • Τηλ.: 210 3607 521

Πειραιάς: Φίλωνος 107-109, 185 36 • Τηλ: 210 4184 212

Πάτρα: Κανάρη 15, 262 22 • Τηλ.: 2610 361 600

Θεσ/νίκη: Φράγκων 1, 546 26 • Τηλ.: 2310 532 134

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ
ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Διευθυντής σειράς: **Λάμπρος Χ. Μαργαρίτης**, Καθηγητής Παν/μίου Θεσσαλονίκης

Νικόλαος Δ. Βασιλειάδης, ΔΝ, Δικηγόρος

Συμβούλιο Εφετών και αμετάκλητη παραπομπή κατηγορουμένου

- Διαφθορά (Ν 4022/2011)
- Καταχραστές του Δημοσίου (Ν 1608/1950)

Πρόλογος: **Λάμπρος Χ. Μαργαρίτης**

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Judicial Council of the Court of Appeal and referral
of the accused upon a final bill of indictment
Nikolaos Vasiliadis

ISBN 978-960-562-433-0

COPYRIGHT

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, without the prior permission of NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A., or as expressly permitted by law or under the terms agreed with the appropriate reprographic rights organisation. Enquiries concerning reproduction which may not be covered by the above should be addressed to NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A. at the address below.

DISCLAIMER

The content of this work is intended for information purposes only and should not be treated as legal advice. The publication is necessarily of a general nature; NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A. makes no claim as to the comprehensiveness or accuracy of the information provided; Information is not offered for the purpose of providing individualized legal advice. Professional advice should therefore be sought before any action is undertaken based on this publication. Use of this work does not create an attorney-client or any other relationship between the user and NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A. or the legal professionals contributing to this publication.

NOMIKI BIBLIOTHIKI

23, Mavromichali Str., 106 80 Athens Greece
Tel.: +30 210 3678 800 • Fax: +30 210 3678 819
<http://www.nb.org> • e-mail: info@nb.org

© 2015, NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A.

Στις δύσκολες στιγμές που πέρασα κατά την εκπόνηση του παρόντος έργου
ήσουν πάντα δίπλα μου
Σκιώδες είδωλο...
Που άλλοτε αντικατόπτριζες τις αδυναμίες μου ~
Και άλλοτε φώτιζες τα όνειρά μου

Δεκαπενταύγουστος 2014

ΠΡΟΛΟΓΟΣ Λ. ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ

A. Το παρόν έργο αποτελεί ομότιτλη διδακτορική διατριβή του συγγραφέα, εγκριθείσα (με το βαθμό “άριστα”) από τη Νομική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

B. Με τη συγκεκριμένη διατριβή επιχειρείται συστηματική ανάλυση ενός ειδικότερου τρόπου ουσιαστικής περάτωσης της κύριας ανάκρισης, ενός –όπως έχει επικρατήσει να λέγεται– μοντέλου παραπομπής του κατηγορουμένου. Η παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο αποτελούσε ανέκαθεν για το νομοθέτη ένα χώρο διαρκούς επαναπροσδιορισμού, ένα πεδίο συνεχούς αναμόρφωσης και τροποποίησης των διατάξεων που το ρυθμίζουν. Οι επεμβάσεις αυτές είχαν κατά βάση ως στόχο να απαντήσουν στην ανάγκη για επιτάχυνση της διαδικασίας απονομής της δικαιοσύνης, επιτάχυνσης διερχόμενης μέσα από την ταχύτερη εκκαθάριση της προδικαστικής φάσης. Στην ανάγκη ακριβώς αυτή φαίνεται ότι προσπάθησε να απαντήσει και η θεσμοθέτηση του μοντέλου παραπομπής του κατηγορουμένου με **αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών**, όπως εισήχθη πρώτη φορά με το Ν 1738/1987 και αφορούσε τα κακούργηματα του άρθρου 1 του Ν 1608/1950. Αρκετά χρόνια αργότερα ο συγκεκριμένος τρόπος ουσιαστικής περάτωσης της κύριας ανάκρισης επεκτάθηκε και στα κακούργηματα των άρθρων 187 και 187Α ΠΚ (με το άρθρο 7 του Ν 2928/2001 σε συνδυασμό με το άρθρο 42 παρ. 5 του Ν 3251/2004), σε μια προσπάθεια του νομοθέτη να απαντήσει αποτελεσματικά στην παραπάνω ανάγκη, σε συνδυασμό με την πεποίθησή του ότι πρέπει να ανατεθεί η κρίση για την παραπομπή ή όχι του κατηγορουμένου –για τη σοβαρή αυτή κατηγορία εγκλημάτων– σε έναν έμπειρο δικαστικό σχηματισμό. Στα πλαίσια αυτά, το μοντέλο παραπομπής του κατηγορουμένου με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών, άρχισε σταδιακά να εδραιώνει τη θέση του, εμφανιζόμενο όλο και πιο κυρίαρχο. Σε τούτο συνετέλεσε αφενός η, διαρκώς αυξανόμενη, κίνηση ποινικών διώξεων για το κακούργημα της εγκληματικής οργάνωσης, αφετέρου η θέση που είχε λάβει η νομολογία επί ορισμένων ερμηνευτικών ζητημάτων που είχαν ανακύψει στα πλαίσια εφαρμογής του, κινούμενη σε θέσεις που το καθιστούσαν κυρίαρχο. Με αυτά τα δεδομένα και υπό το πρίσμα ενός συνολικού επαναπροσδιορισμού του χώρου της ουσιαστικής περάτωσης της κύριας ανάκρισης, με το Ν 3904/2010 καταργήθηκε το μοντέλο παραπομπής του κατηγορουμένου με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών για τα κακούργηματα των άρθρων 187 και 187Α ΠΚ και διατηρήθηκε για τα εγκλήματα του άρθρου 1 του Ν 1608/1950. Παράλληλα δόθηκε νομοθετική λύση σε πολλά από τα εμφανιζόμενα μέχρι τότε ερμηνευτικά ζητήματα,

λύσεις οι οποίες κινούνταν –ως επί το πλείστον– προς την ίδια κατεύθυνση με τις νομολογιακές παραδοχές. Και ενώ είχε διαφανεί ότι η παραπομπή του κατηγορουμένου με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών είχε υποστεί ουσιαστικό περιορισμό, ψηφίστηκε ο Ν 4022/2011, με το άρθρο 3 του οποίου ορίστηκε ότι στα εγκλήματα που προβλέπονται από το άρθρο 1 του ίδιου νόμου, η περάτωση της κύριας ανάκρισης κηρύσσεται με αμετάκλητο βούλευμα από το συμβούλιο των εφετών, καταλαμβάνοντας κατ’ αυτόν τον τρόπο τις πράξεις διαφθοράς Πολιτικών και Κρατικών Αξιωματούχων και υποθέσεων μεγάλου κοινωνικού ενδιαφέροντος και μείζονος Δημοσίου Συμφέροντος. Σε λιγότερο από δύο χρόνια αντικαταστάθηκε το άρθρο 1 περ. Β΄ του Ν 4022/2011 (με το Ν 4139/2013), αντικατάσταση που οδήγησε στην περαιτέρω διεύρυνσή του, με την προσθήκη –στον κατάλογο των προσώπων που δύναται να υπαχθούν στο Ν 4022/2011– των υπαλλήλων κατά την έννοια του άρθρου 13 και 263Α ΠΚ, καταλαμβάνοντας έτσι το σύνολο σχεδόν των υποθέσεων «διαφθοράς». Με τον τρόπο αυτό ενισχύθηκε καθοριστικά και το μοντέλο παραπομπής του κατηγορουμένου με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών. Έτσι σήμερα το υπό εξέταση μοντέλο έχει αποκτήσει και πάλι κυρίαρχο ρόλο, ρόλος που επιτάσσει τη συστηματική του προσέγγιση και την περαιτέρω ανάλυσή του.

Γ. Η υπό κρίση διατριβή ξεκινά (: **πρώτο μέρος της**) με μια συνολική ιστορική μελέτη και καταγραφή του χώρου της ουσιαστικής περάτωσης της κύριας ανάκρισης. Η καταγραφή αυτή αρχίζει από την προϊσχύσασα Ποινική Δικονομία του έτους 1834 και συνεχίζει με την ανάλυση των όσων ίσχυαν στην αρχική μορφή του ΚΠΔ - ερευνώντας τη διαχρονική εξέλιξη της παραπομπής του κατηγορουμένου στο ακροατήριο από το 1950 έως το 1976, από το 1976 και μέχρι το 2010 και, τέλος, προσεγγίζει το σημερινό κανονιστικό πλαίσιο, όπως αυτό διαμορφώθηκε μετά την ισχύ του Ν 3904/2010. Ακολουθεί η έρευνα των θεωρητικών ζητημάτων που αφορούν το πεδίο της ενδιάμεσης διαδικασίας, μια έρευνα που επικεντρώνεται κυρίως στην αναζήτηση του αρμοδίου προσώπου - οργάνου που πρέπει να αξιολογεί το ανακριτικό υλικό και να αποφασίζει για την παραπομπή η όχι του κατηγορουμένου σε δίκη. Εδώ γίνεται μια καταγραφή όλων των μέχρι τώρα απόψεων που έχουν διατυπωθεί τόσο σε εθνικό, όσο και σε διεθνές επίπεδο. Τέλος το πρώτο μέρος κλείνει με την ιστορική καταγραφή του θεσμού των δικαστικών συμβουλίων –όπως αυτή εμφανίζεται στη διεθνή της διάσταση– ξεκινώντας από την αρχαιότητα, το αττικό δίκαιο και το ρωμαϊκό δίκαιο, περνώντας στο αγγλικό grand jury (μεγάλο ορκωτό δικαστήριο), αρμόδιο για τον έλεγχο της κατηγορίας και το Γαλλικό jury d’ accusation, προϊόν της μετεπαναστατικής Γαλλίας, για να καταλήξει σε μια συνολική διεθνή επισκόπηση και ιστορική καταγραφή του θεσμού των δικαστικών συμβουλίων.

Δ. Στο δεύτερο μέρος της διδακτορικής διατριβής, επιχειρείται η μελέτη του μοντέλου παραπομπής του κατηγορουμένου με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών υπό το πρίσμα της διαπλοκής του με άλλα μοντέλα παραπομπής του κατηγορουμένου. Έτσι:

Το πρώτο πεδίο έρευνας αφορά την αλληλεξάρτηση αυτού του μοντέλου παραπομπής (αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών) με εκείνο της **απευθείας κλήσης**. Η προσέγγιση του χώρου τούτου αφορά τα ζητήματα που αναφέρονται από τη συρροή ή αλλιώς από την αλληλοεπικάλυψη που εμφανίζουν οι δυο αυτοί τρόποι περάτωσης της κύριας ανάκρισης, κυρίως υπό το πρίσμα της –αναπτυχθείσας κατά το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς προβληματικής (πριν το Ν 3904/2010)– αλληλεξάρτησης των Ν 1608/1950 και Ν 3074/2002. Ακολουθεί η μελέτη της αλληλοεπικάλυψης αυτής ανάμεσα στην παραπομπή με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών και την απευθείας κλήση με σημείο αναφοράς την **ποινική συνδιαλλαγή**, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 308B ΚΠΔ.

Το δεύτερο πεδίο έρευνας στον χώρο αυτό ανιχνεύει τα ζητήματα που ανακύπτουν από την αλληλοεπικάλυψη που δύναται να εμφανιστεί μεταξύ των **νόμων 1608/1950 και 4022/2011**. Πρόκειται, δηλαδή, για την αλληλοεπικάλυψη μεταξύ των νόμων που σήμερα προβλέπουν την παραπομπή του κατηγορουμένου με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών.

Ακολουθεί **το τρίτο** πεδίο έρευνας που αφορά την προσέγγιση και μελέτη της διαπλοκής των δικονομικών τρόπων παραπομπής η οποία εδράζεται **στη βελτίωση της κατηγορίας** και εμφανίζει χαρακτηριστικά “**επιγενόμενης διαπλοκής**” των δικονομικών τρόπων παραπομπής. Στον χώρο αυτό εμπίπτει η λειτουργική αρμοδιότητα του εισαγγελέα εφετών και του συμβουλίου εφετών σε περίπτωση βελτίωσης της κατηγορίας από αδίκημα για το οποίο προβλέπεται η έκδοση αμετάκλητου βουλεύματος του συμβουλίου εφετών σε αδίκημα για το οποίο η περάτωση της κύριας ανάκρισης συντελείται διαφορετικά. Οι νομοθετικές αλλαγές που επέφερε εδώ ο Ν 3904/2010 είναι καθοριστικές, για το λόγο αυτό η προσέγγιση του ζητήματος αυτού γίνεται τόσο υπό το πρίσμα των όσων ίσχυαν πριν το Ν 3904/2010, όσο βέβαια και υπό το σημερινό νομοθετικό καθεστώς. Ακολουθεί η έρευνα την αντίστροφης περίπτωσης, εκείνης δηλαδή που, αν και κινήθηκε ποινική δίωξη για κακούργημα για το οποίο προβλέπεται η παραπομπή του κατηγορουμένου με απευθείας κλήση κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 308Α ΚΠΔ, ο εισαγγελέας εφετών ή ο πρόεδρος εφετών φρονούν ότι το αδίκημα φέρει κατ’ επιτρεπτή μεταβολή της κατηγορίας χαρακτηρήρα κακούργημα που παραπέμπεται με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών. Σε συνέχεια αυτών, μελετάται η δυνατότητα του συμβουλίου εφετών (κατόπιν άσκησης εφέσεως) να βελτιώσει την κατηγορία σε κακούρ-

γημα που παραπέμπεται με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών, υπό το πρίσμα του μεταβιβαστικού αποτελέσματος. Εδώ κάνουν έντονη την εμφάνισή τους ζητήματα που άπτονται: **α)** του μεταβιβαστικού αποτελέσματος· **β)** της δυνατότητας ή όχι χειροτέρευσης της θέσης του κατηγορουμένου κατά το δικονομικό αυτό στάδιο· **γ)** των περιορισμένων λόγων της απόλυτης ακυρότητας και της εσφαλμένης ερμηνείας ή εφαρμογής ουσιαστικής ποινικής διάταξης, για τους οποίους μπορεί να προσβάλει σήμερα ο κατηγορούμενος ένα βούλευμα με το ένδικο μέσο της έφεσης κατ' άρθρο 478 ΚΠΔ· **δ)** των συνεπειών που έχει ο καθένας από τους λόγους αυτούς στην όψη του μεταβιβαστικού αποτελέσματος και στη δυνατότητα ή όχι βελτίωσης της κατηγορίας από το συμβούλιο εφετών σε αδίκημα που παραπέμπεται με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών.

Προσεγγίζεται επίσης ο χώρος αυτός και υπό το πρίσμα της **συνάφειας** και της **“μερικής μεταβίβασης”** κάποιου ή κάποιων από τα συναφή εγκλήματα, ενώ ερευνάται και το πεδίο του μεταβιβαστικού αποτελέσματος υπό το πρίσμα της επέκτασης της μεταβολής της κατηγορίας σε αδίκημα που παραπέμπεται με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών, όπως κάτι τέτοιο βρίσκει έκφραση στην περίπτωση του συμμετόχου που δεν άσκησε το ένδικο μέσο της έφεσης.

Τέλος, αναλύεται η **επιτρεπτή μεταβολή της κατηγορίας** σε ένα επόμενο διαδικαστικό στάδιο, αυτό της επ' ακροατηρίου διαδικασίας όταν αυτή επηρεάζει την υλική αρμοδιότητα του δικαστηρίου που δικάζει, σε μια προσπάθεια να δοθεί απάντηση στον δικονομικό τρόπο αντιμετώπισης της απόφασης αυτής που κηρύσσει την αναρμοδιότητα του δικάζοντος δικαστηρίου.

Στο **τέταρτο** και τελευταίο πεδίο έρευνας του χώρου της διαπλοκής των μοντέλων παραπομπής του κατηγορουμένου, με σημείο αναφοράς εκείνο του αμετάκλητου βουλεύματος του συμβουλίου εφετών, επιχειρείται η μελέτη της δικονομικής αντιμετώπισης του **συναφούς ή των συναφών εγκλημάτων** για τα οποία προβλέπεται διαφορετικός τρόπος παραπομπής τους από εκείνον που μελετάται με την παρούσα διατριβή. Η προσέγγιση αυτή γίνεται και υπό το πρίσμα της βελτίωσης της κατηγορίας και της νέας δικονομικής πορείας που τυχόν λαμβάνουν τα συναφή εγκλήματα μετά τη μεταβολή αυτή, ενώ οι καθοριστικές αλλαγές που επέφερε ο Ν 3904/2010 επιτάσσουν την καταγραφή του χώρου αυτού, τόσο υπό το προϊσχύσαν, όσο βέβαια και υπό το νυν ισχύον καθεστώς.

Ε. Στο **τρίτο μέρος** της διδακτορικής διατριβής, καταγράφονται τα ζητήματα που άπτονται της **συμπληρωματικής ανάκρισης** σε σχέση πάντα με το μοντέλο παραπομπής του κατηγορουμένου με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών. Εδώ αναπτύσσεται η δυνατότητα του εισαγγελέα εφετών να

διατάξει συμπληρωματική ανάκριση, η δυνατότητα του ανακριτή να διαφωνήσει στην παραγγελία του εισαγγελέα εφετών για διενέργεια συμπληρωματικής ανάκρισης και η δυνατότητα του συμβουλίου εφετών να διατάξει συμπληρωματική ανάκριση και όλα αυτά υπό το πρίσμα του διαφορετικού περιεχομένου –στο θέμα αυτό– των ρυθμίσεων του άρθρου 308 παρ. 1 εδ. γ´ και δ´ και του άρθρου 3 του Ν 4022/2011.

ΣΤ. Στο τέταρτο μέρος της διδακτορικής διατριβής, ερευνώνται τα ζητήματα του “αμετακλήτου” του εκδιδόμενου βουλεύματος. Εδώ ανιχνεύεται η έκταση του αμετακλήτου του εκδιδομένου βουλεύματος, όταν ο κατηγορούμενος δεν παραπέμπεται τελικώς για κακούργημα για το οποίο προβλέπεται η περάτωση της κύριας ανάκρισης με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών, αλλά για άλλη πράξη κατ’ επιτρεπτή μεταβολή της κατηγορίας, προβληματική που έκανε έντονη την εμφάνισή της στο καθεστώς που ίσχυε πριν το Ν 3904/2010. Ακολουθεί η μελέτη της έκτασης του αμετακλήτου του βουλεύματος του συμβουλίου εφετών για τους Εισαγγελικούς Λειτουργούς, ενώ ερευνάται και η έκταση του αμετακλήτου για τον πολιτικώς ενάγοντα, ως μια προβληματική που έκανε την εμφάνισή της πριν την ισχύ του Ν 3160/2003. Τέλος το κεφάλαιο αυτό ολοκληρώνεται με τις συνέπειες της εισαγωγής της υπόθεσης στο ακροατήριο, πριν το συγκεκριμένο βούλευμα καταστεί αμετάκλητο.

Ζ. Στο πέμπτο μέρος της διδακτορικής διατριβής αναδεικνύονται τα επίμαχα ζητήματα που αφορούν τα μέτρα **δικονομικού καταναγκασμού** στον χώρο του αμετάκλητου βουλεύματος του συμβουλίου εφετών. Αναζητείται έτσι το αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο για την άρση ή την αντικατάσταση της προσωρινής κράτησης και των περιοριστικών όρων, καθώς και η εξεύρεση του αρμοδίου για την εξακολούθηση και την παράταση της προσωρινής κράτησης συμβουλίου.

Η. Η διδακτορική διατριβή ολοκληρώνεται με τα ζητήματα της **συμβατότητας** του αμετάκλητου βουλεύματος του συμβουλίου εφετών με τους κανόνες αυξημένης τυπικής ισχύος.

Θ. Αξιολογώντας συνοπτικά την όλη συγγραφική προσπάθεια τονίζω: Στην παρούσα διδακτορική διατριβή γίνεται μια συνολική θεωρητική προσέγγιση του μοντέλου παραπομπής του κατηγορουμένου με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών. Η ιστορική καταγραφή της ουσιαστικής περάτωσης της κύριας ανάκρισης ξεκινά ήδη από την προϊσχύσασα ποινική δικονομία του έτους 1834 και διατρέχει όλες τις χρονικές περιόδους για να καταλήξει στο σήμερα, σε μια προσπάθεια συστηματικής προσέγγισης του θεσμού και ολοκληρωμένης καταγραφής του. Η επιχειρούμενη σκιαγράφηση γίνεται παράλληλα με μια προσέγγιση των όσων ίσχυαν και ισχύουν και σε άλλα δικαιικά συστήματα. Οι θεωρητικές συζητήσεις γύρω από τον χώρο της ενδιάμεσης διαδικα-

σίας, με καταγραφή απόψεων και επιχειρημάτων, όπως αυτές εκφράστηκαν τόσο στο εσωτερικό, όσο και στο εξωτερικό ολοκληρώνουν τη θεωρητική προσέγγιση του πεδίου αυτού.

Ο χώρος της ουσιαστικής περάτωσης της κύριας ανάκρισης δεν είναι ένας χώρος στατικός και μονοδιάστατος. Αντίθετα, παρουσιάζει διαρκή κινητικότητα και αλληλοσύμπλεξη, με αποτέλεσμα συχνότατα να εμφανίζεται μια “διαπλοκή” μεταξύ των μοντέλων παραπομπής του κατηγορουμένου. Στην παρούσα μελέτη επιχειρείται, για πρώτη φορά, να οριοθετηθεί συστηματικά ο συμπλεκόμενος και αλληλοεξαρτώμενος αυτός χώρος με σημείο αναφοράς πάντα το μοντέλο παραπομπής του κατηγορουμένου με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών. Επιχειρείται, επίσης για πρώτη φορά, να διερευνηθεί η διαπλοκή μεταξύ παραπομπής του κατηγορουμένου με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών και απευθείας κλήσης, όπως αυτή εμφανίζεται στην ποινική συνδιαλλαγή του άρθρου 308B ΚΠΔ, ζήτημα που μέχρι σήμερα ως φαίνεται δεν έχει απασχολήσει τη θεωρία και τη νομολογία, ενώ το ίδιο ισχύει και για το χώρο της αλληλοεπικάλυψης Ν 1608/1950 και Ν 4022/2011. Πρωτότυπο χαρακτήρα εμφανίζει και το κεφάλαιο που ασχολείται με την απευθείας κλήση για κακούργημα και τη μεταβολή της κατηγορίας σε αδίκημα του άρθρου 1 του Ν 1608/1950, καθώς οι υιοθετούμενες σε αυτό λύσεις δεν φαίνεται να έχουν προταθεί μέχρι σήμερα, ούτε δύνανται να συναχθούν άμεσα από τη γραμματική διατύπωση του άρθρου 308Α ΚΠΔ, εκφραζόμενες ως φαίνεται το πρώτον με την παρούσα.

Ακολούθως, στο κεφάλαιο που ερευνάται το μεταβιβαστικό αποτέλεσμα σε συνδυασμό με τη μεταβολή της κατηγορίας σε αδίκημα του άρθρου 1 του Ν 1608/1950, υιοθετούνται και λύσεις που διατυπώνονται στο επίπεδο αυτό για πρώτη φορά (όπως π.χ. η αδυναμία του συμβουλίου εφετών να βελτιώσει την κατηγορία σε αδίκημα του άρθρου 1 του Ν 1608/1950 όταν αποφανθεί περί της απολύτου ακυρότητας ζητημάτων που άπτονται της προκαταρκτικής εξέτασης). Στο χώρο επίσης της καθ’ ύλην αναρμοδιότητας του δικάζοντος δικαστηρίου, λόγω βελτίωσης της κατηγορίας σε κακούργημα του άρθρου 1 του Ν 1608/1950 ή του Ν 4022/2011, υιοθετούνται εξειδικευμένες λύσεις που έρχονται μεν σε αντίθεση με νομολογιακές παραδοχές, ακολουθούν όμως μια συνεπή ερμηνεία, παρουσιάζοντας επιχειρήματα που προσεγγίζουν το χώρο αυτό —όχι στη γενικότητά του—, αλλά υπό το πρίσμα της επιλογής που έκανε ο νομοθέτης ακριβώς για τα εγκλήματα αυτά (εγκλήματα που παραπέμπονται με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών).

Θα πρέπει στο σημείο τούτο να επισημανθεί ότι για το μοντέλο παραπομπής του κατηγορουμένου έχουν γραφθεί κατά το παρελθόν αρκετές μελέτες. Σχεδόν όμως όλες αφορούν το καθεστώς που ίσχυε πριν το Ν 3904/2010. Η

παρούσα διδακτορική διατριβή αποτελεί ίσως ένα ολοκληρωμένο πόνημα για το μοντέλο αυτό παραπομπής του κατηγορουμένου, όπως ισχύει μετά τις ουσιαστικές τροποποιήσεις που επέφερε ο Ν 3904/2010. Αποτελεί δε μάλλον την πρώτη εκτενή καταγραφή του μοντέλου τούτου, όπως εισήχθη με το άρθρο 3 του Ν 4022/2011. Στο επίπεδο του τελευταίου αυτού νόμου, ο οποίος εισήγαγε την περάτωση της κύριας ανάκρισης με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών, ερευνώνται για πρώτη φορά θέματα που ούτε σε θεωρητικό επίπεδο έχουν συζητηθεί, ούτε σε νομολογιακό επίπεδο έχουν κριθεί. Εδώ εντάσσονται ζητήματα, όπως η δυνατότητα εφαρμογής του Ν 4022/2011 (και κατ' επέκταση και του τρόπου παραπομπής που αυτός προβλέπει), όταν πρόκειται για κακουργήματα αρμοδιότητας μονομελούς εφετείου, η δυνατότητα ή όχι του εισαγγελέα εφετών κατά το άρθρο 3 του Ν 4022/2011 να διατάξει συμπληρωματική ανάκριση, η σύμπλεξή του με το Ν 1608/1950 και η επιλογή των εφαρμοστέων τελικά δικονομικών διατάξεων, η διαπλοκή του με το άρθρο 29 ΚΠΔ και οι συνέπειες αυτού και άλλα θέματα.

Συνολικά, η διδακτορική διατριβή: Παρουσιάζει ερευνητική πληρότητα, τόσο σε επίπεδο βιβλιογραφικής και αρθρογραφικής μελέτης και παρουσίασης, με την καταγραφή εθνικών αλλά και διεθνών πονημάτων, όσο και στο επίπεδο της παρουσίασης των νομολογιακών παραδοχών - οριοθετεί με σαφήνεια και καθαρότητα τα ανακύπτοντα προβλήματα - επιχειρεί και κατορθώνει τελικά να δώσει πειστικές απαντήσεις σ' αυτά. Ο κ. *Βασιλειάδης* μέσα από τη συγγραφική του προσπάθεια αναδεικνύει ωριμότητα σκέψης, δυνατότητα διείσδυσης - ικανότητα σύνθεσης - υποδομή διατύπωσης τεκμηριωμένου και πειστικού δικονομικού λόγου. Σε επιμέρους ζητήματα, μένουν ανοιχτές και οι αντίθετες παραδοχές· αυτό, ωστόσο, σε τίποτα δεν μειώνει την ποιότητα της δουλειάς.

Ενόψει των ανωτέρω, αυτονόητη είναι η άποψή μου ότι πρόκειται για έργο χρήσιμο για όλο το νομικό μας κόσμο.

Θεσσαλονίκη, Ιούνιος 2015

Λάμπρος Χ. Μαργαρίτης,
Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

«Για τους μεγάλους, για τους ελευθέρους,
για τους γενναίους, τους δυνατούς,

Αρμόζουν τα λόγια τα μεγάλα, τα ελεύθερα,
τα γενναία, τα δυνατά».

Από το ποίημα του Ν. Εγγονόπουλου “ΜΠΟΛΙΒΑΡ”

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. *Λάμπρο Μαργαρίτη* για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε στην εκπόνηση της διδακτορικής μου διατριβής και που καθ’ όλη τη διάρκεια των σπουδών μου αποτέλεσε για εμένα ένα λαμπρό παράδειγμα αστείρευτης γνώσης, που απλόχερα μοιράστηκε μαζί μου, δίνοντάς μου την ευκαιρία να συνεχίσω και να ολοκληρώσω τις σπουδές μου. Τον ευχαριστώ ιδιαίτερα για την αμέριστη συμπαράστασή του, αλλά και την καταλυτική καθοδήγηση που μου παρέιχε όλα αυτά τα χρόνια αγόγγυστα, αποδεικνύοντας ότι είναι ένας μεγάλος δάσκαλος. Ιδιαίτερα με τιμά και το γεγονός ότι συμπεριέλαβε το παρόν έργο στη σειρά που ο ίδιος διευθύνει.

Θέλω επίσης να ευχαριστήσω τα άλλα δύο μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής καθηγητές κ.κ. *Αδάμ Παπαδαμάκη* και *Γρηγόριο Καλφάλη* για την πρόθυμη ανταλλαγή απόψεων και το ειλικρινές ενδιαφέρον που έδειξαν για την ολοκλήρωση του έργου. Η συμβολή τους υπήρξε αποφασιστική, αφού ουδέποτε αρνήθηκαν να μοιραστούν μαζί μου τις σκέψεις και τους προβληματισμούς τους.

Ακόμη, επιθυμώ να ευχαριστήσω –για την απόλυτα ευμενή τους κρίση–, το σύνολο της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής, η οποία συναποτελούνταν από τον καθηγητή κ. *Άγγελο Κωνσταντινίδη* και τους επίκουρους καθηγητές κ.κ. *Αθανάσιο Ζαχαριάδη*, *Αριστομένη Τζαννετή* και *Δημήτριο Συμεωνίδη*.

Ευχαριστίες οφείλω και στην κα *Λίλα Καρατζά*, που με προθυμία ανέλαβε την παρούσα έκδοση.

Τέλος, θέλω να ευχαριστήσω το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα “*Ηράκλειτος II*” και την Εύξεινο Λέσχη Θεσσαλονίκης, για τις υποτροφίες και την οικονομική στήριξη που μου παρείχαν.

Θεσσαλονίκη, Ιούνιος 2015

Νικόλαος Δ. Βασιλειάδης,
ΔΝ (ΑΠΘ), ΜΔΕ (ΑΠΘ), Δικηγόρος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ Λ. ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ	IX
ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ.....	XVII
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ.....	XXV

ΜΕΡΟΣ Α΄

Η ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΝΑΚΡΙΣΗΣ

1. Ιστορική εξέλιξη της περάτωσης της κύριας ανάκρισης στην Ελλάδα	
1.1. Το κανονιστικό πλαίσιο πριν το 1950 (1834-1950).....	3
1.2. Το κανονιστικό πλαίσιο υπό τον ΚΠΔ	
1.2.1. Διαχρονική εξέλιξη (1950-1976)	8
1.2.2. Διαχρονική εξέλιξη (1976-2010)	
I. Η περάτωση της κύριας ανάκρισης με απευθείας κλήση στο ακροατήριο	
A. Εισαγωγικές παρατηρήσεις	28
B. Οι διατάξεις του άρθρου 20 και 21 του Ν 663/ 1977.....	30
Γ. Παραπομπή στις διατάξεις των άρθρων 20 και 21 του Ν 663/ 1977	33
Δ. Αυτοτελής πρόβλεψη για απευθείας κλήση στο ακροατήριο	36
II. Η περάτωση της κύριας ανάκρισης με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών.....	41
III. Τελικές παρατηρήσεις	48
1.2.3. Το κανονιστικό πλαίσιο σήμερα (μετά το Ν 3904/2010)	
I. Εισαγωγή	50
II. Η απευθείας κλήση για κακούργημα	51
III. Αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών	62
1.3. Συμπεράσματα	66

2. Οι θεωρητικές συζητήσεις για την ενδιάμεση διαδικασία	
2.1. Ποιος πρέπει να αξιολογεί το ανακριτικό υλικό και να αποφασίζει για την παραπομπή ή όχι του κατηγορουμένου σε δίκη; Η διάσταση και η φύση του προβλήματος.....	72
2.2. Η ιστορία του θεσμού των δικαστικών συμβουλίων	86
2.3. Τελικές παρατηρήσεις - προτάσεις.....	92

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΑΜΕΤΑΚΛΗΤΟ ΒΟΥΛΕΥΜΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΦΕΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΠΛΟΚΗ ΜΟΝΤΕΛΩΝ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗΣ ΤΟΥ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΥ

1. Εισαγωγή.....	99
2. Παραπομπή του κατηγορουμένου με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών και συρροή με απευθείας κλήση - Αλληλοεπικάλυψη των δυο μοντέλων παραπομπής.....	101
2.1. Παραπομπή του κατηγορουμένου με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών και ποινική συνδιαλλαγή	115
3. Παραπομπή του κατηγορουμένου με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών και αλληλοεπικάλυψη Ν 1608/1950 και Ν 4022/2011	127
4. Μεταβολή της κατηγορίας και καταχραστές δημοσίου: Από το παρελθόν στο παρόν	
4.1. Γενικές παρατηρήσεις.....	137
4.2. Προϊσχύσαν δίκαιο (πριν το Ν 3904/2010)	
4.2.1. Λειτουργική αρμοδιότητα του εισαγγελέα εφετών	148
4.2.2. Λειτουργική αρμοδιότητα του συμβουλίου εφετών	
I. Εισαγωγή	151
II. Το συμβούλιο εφετών αποφαινεται επί της ουσίας παραπέμποντας τον κατηγορούμενο στο ακροατήριο	153
III. Το συμβούλιο εφετών κηρύσσεται αναρμόδιο και παραπέμπει στο συμβούλιο πλημμελειοδικών σε κάθε περίπτωση	156

IV. Το συμβούλιο εφετών παραπέμπει τον κατηγορούμενο στο ακροατήριο μόνο όταν η πράξη του δεν είναι κακούργημα	157
V. Αναβίωση του μοντέλου παραπομπής του κατηγορουμένου με απευθείας κλήση στο ακροατήριο	159
4.3. Ισχύον δίκαιο	162
4.4. Απευθείας κλήση για κακούργημα και μεταβολή της κατηγορίας σε αδίκημα του άρθρου 1 του Ν 1608/1950	166
4.5. Μεταβιβαστικό αποτέλεσμα και μεταβολή της κατηγορίας σε αδίκημα του άρθρου 1 του Ν 1608/1950	178
4.6. Μεταβιβαστικό αποτέλεσμα και επέκταση της μεταβολής της κατηγορίας σε αδίκημα του άρθρου 1 του Ν 1608/1950	198
4.7. Μεταβολή της κατηγορίας και καθ' ύλην αναρμοδιότητα	
4.7.1. Αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών και καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο	201
4.7.2. Η καθ' ύλην αναρμοδιότητα του πολυμελούς δικαστηρίου και του μονομελούς εφετείου κακουργημάτων	207
4.7.3. Ο χαρακτήρας της απόφασης του δικαστηρίου	212
4.7.4. Ένδικο μέσα κατά της απόφασης περί αναρμοδιότητας.....	214
5. Η δικονομική αντιμετώπιση των συναφών εγκλημάτων	
5.1. Εισαγωγή	217
5.2. Προϊσχύσαν δίκαιο (πριν το Ν 3904/2010).....	218
5.3. Ισχύον δίκαιο	222
5.4. Μεταβολή της κατηγορίας και δικονομική αντιμετώπιση των συναφών εγκλημάτων	
5.4.1. Προϊσχύσαν δίκαιο (πριν το Ν 3904/2010).....	224
5.4.2. Ισχύον δίκαιο.....	231

ΜΕΡΟΣ Γ΄
ΑΜΕΤΑΚΛΗΤΟ ΒΟΥΛΕΥΜΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΦΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΚΡΙΣΗ

1. Η δυνατότητα του εισαγγελέα εφετών να διατάξει συμπληρωματική ανάκριση..... 237
2. Η δυνατότητα του ανακριτή να διαφωνήσει στην παραγγελία του εισαγγελέα εφετών για διενέργεια συμπληρωματικής ανάκρισης 244
3. Η δυνατότητα του συμβουλίου εφετών να διατάξει συμπληρωματική ανάκριση..... 250

ΜΕΡΟΣ Δ΄
ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΜΕΤΑΚΛΗΤΟΥ
ΤΟΥ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΥ ΒΟΥΛΕΥΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή..... 263
2. Κίνηση της ποινικής δίωξης για αδίκημα του παραπέμπεται με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών και μεταβολή της κατηγορίας - ισχυρό η ανίσχυρο το «αμετάκλητο» του βουλεύματος;
 - 2.1. Προϊσχύσαν δίκαιο (πριν το Ν 3904/2010)..... 264
 - 2.2. Ισχύον δίκαιο 267
3. Η έκταση του αμετακλήτου του βουλεύματος του Συμβουλίου Εφετών για τους Εισαγγελικούς Λειτουργούς
 - 3.1. Η έκταση του αμετακλήτου για τον Εισαγγελέα Εφετών 268
 - 3.2. Η έκταση του αμετακλήτου για τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου 272
4. Η έκταση του αμετακλήτου του βουλεύματος του Συμβουλίου Εφετών για τον πολιτικώς ενάγοντα - Μία προβληματική του παρελθόντος (πριν το Ν 3160/2003)..... 282

5. Το ανασταλτικό αποτέλεσμα των παραπεμπτικών βουλευμάτων - Αμετάκλητο του βουλεύματος και αναστολή της εισαγωγής της υπόθεσης στο ακροατήριο	284
---	-----

ΜΕΡΟΣ Ε΄

ΑΜΕΤΑΚΛΗΤΟ ΒΟΥΛΕΥΜΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΦΕΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΤΑΝΑΓΚΑΣΜΟΥ

1. Αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο για την άρση ή την αντικατάσταση της προσωρινής κράτησης και των περιοριστικών όρων	291
2. Αρμοδιότητα συμβουλίου για την εξακολούθηση και την παράταση της προσωρινής κράτησης	296

ΜΕΡΟΣ ΣΤ΄

ΑΜΕΤΑΚΛΗΤΟ ΒΟΥΛΕΥΜΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΦΕΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕ ΑΥΞΗΜΕΝΗΣ ΤΥΠΙΚΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟΥ

.....	301
-------	-----

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	313
--------------------	-----

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ.....	341
---------------------------	-----

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

AJ pénal	actualité juridique pénale
CIC	Code d’instruction criminelle
CPP	Code de Procédure Pénale
D.	DALLOZ
Dr. pén.	Revue Droit penal
JCP	Juris-Classeur La semaine juridique
JCP G	La semaine juridique (édition générale)
NOMOS	Ηλεκτρονική βάση δεδομένων “NOMOS”
Rev. pén. dr. pén.	Revue pénitentiaire et de droit pénal
Rev. sc. crim.	Revue de science criminelle et de droit pénal comparé
AN	αναγκαστικός νόμος
αδημ.	αδημοσίευτος, η, ο
ΑιτΕκθ.	Αιτιολογική Έκθεση
ΑΠ	Άρειος Πάγος
αποφ.	απόφαση
αρ.	αριθμός
αρθρ.	άρθρο/α
Αρμ	περιοδικό “Αρμενόπουλος”
ΑρχΝ	περιοδικό “Αρχείο Νομολογίας”
ΒΔ	βασιλικό διάταγμα
βλ.	βλέπε
Γνμδ. ή γνμδ.	γνωμοδότηση
ΓνωμΕισΑΠ	Γνωμοδότηση Εισαγγελέα Αρείου Πάγου
ΔΕΕ	Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών
δηλ.	δηλαδή
ΔιατΕισ	Διάταξη Εισαγγελέα

διδ. διατρ.	Διδακτορική Διατριβή
Διδικ.	περιοδικό “Διοικητική Δίκη”
Δικαστική	περιοδικό “Δικαστική”
ΔΙΚΗ	περιοδικό “Δίκη”
διπλ. διατρ.	Διπλωματική Διατριβή
ΔΣΑΠΔ	Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα
Ε.Ε.Α.Ν.	Εφημερίς Ελληνικής και Αλλοδαπής Νομολογίας
Ε.ΝΟ.Β.Ε.	Εταιρεία Νομικών Βορείου Ελλάδος
εδ.	εδάφιο/α
ΕΔΔΑ	Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΕυρΔ	περιοδικό “Ελληνική Επιθεώρηση Ευρωπαϊκού Δικαίου”
ΕΕΝ	Εφημερίς Ελλήνων Νομικών
Εισαγγ. πρότ.	Εισαγγελική Πρόταση
Εισηγ. Έκθεση	Εισηγητική Έκθεση
έκδ.	έκδοση
ΕλλΔνη	περιοδικό “Ελληνική Δικαιοσύνη”
ενδεικτ.	Ενδεικτικά
Ενώπιον	περιοδικό έκδοσης του ΔΣΘ
επ.	επόμενα
επιμ.	επιμέλεια
ΕπιστΕπετΑρμ.	περιοδικό “Επιστημονική Επετηρίδα Αρμενόπουλου”
ΕΣΔΑ	Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
ΕυρΚοιν	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

εφ.	Εφετείο
Θέμις	περιοδικό “Θέμις”
κ.ά.	και άλλα
ΚΟΔΚΔΛ	Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών
ΚΠΔ	Κώδικας Ποινικής Δικονομίας
ΚΠολΔ	Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας
Κωδ. Θέμιδος	περιοδικό “Κώδιξ Θέμιδος”
μειοψ.	μειοψηφία
ΜΟΔ	Μικτό Ορκωτό Δικαστήριο
ν. ή Ν.	νόμος
ΝΔ ή ΝΔ	Νομοθετικό Διάταγμα
Νέο ΣχΚΠΔ	Σχέδιο για τον Νέο Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (Επιτροπή Λ. Μαργαρίτη)
ΝοΒ	Νομικό Βήμα
ΝΠΔΔ ή Ν.Π.Δ.Δ	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
ΝΠΙΔ ή Ν.Π.Ι.Δ	Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
ό.α.π.	όπου αμέσως παραπάνω
ό.π.	όπου παραπάνω
Ολομ.	Ολομέλεια
ΟΤΑ ή Ο.Τ.Α.	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Π.Δ.	Προεδρικό Διάταγμα
π.χ	Παραδείγματος χάριν
παρ.	παράγραφος/οι
Παρατηρ.	Παρατηρήσεις
ΠΔ	Ποινική Δικονομία έτους 1834
ΠειρΝ	περιοδικό “Πειραιϊκή Νομολογία”
περ.	περίπτωση
ΠΚ	Ποινικός Κώδικας

Πλημ	Πλημμελειοδικείο
ΠοινΔικ	περιοδικό “Ποινική Δικαιοσύνη”
Πλογ	περιοδικό “Ποινικός Λόγος”
ΠοινΧρ	περιοδικό “Ποινικά Χρονικά”
ΠραξΛογΠΔ	περιοδικό “Πράξη και Λόγος του Ποινικού Δικαίου”
πρβλ.	παράβαλε
προβλ.	προβληματική
Συντ.	Σύνταγμα Ελλάδος
σελ.	σελίδα/ες
στοιχ.	στοιχείο/α
Συμβ.	Συμβούλιο
ΣυμβΑΠ	Συμβούλιο του Αρείου Πάγου
ΣυμβΕφ.	Συμβούλιο Εφετών
ΣυμβΠλημ.	Συμβούλιο Πλημμελειοδικών
ΣχΚΠΔ	Σχέδιο Κώδικα Ποινικής Δικονομίας
Τιμ. Τόμ.	Τιμητικός Τόμος
τμ.	τμήμα
τόμ.	τόμος
ΤριμΠλημ	Τριμελές Πλημμελειοδικείο
Υπερ	Υπεράσπιση
υποπερ.	υποπερίπτωση
υποσημ.	υποσημείωση
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως

θίστανται τα τελευταία, σε βάρος της αναγνωριζόμενης υλικής αρμοδιότητας του μονομελούς εφετείου για το κακούργημα για το οποίο συντάχθηκε πρακτικό συνδιαλλαγής.

Τέταρτον, τα όσα ειπώθηκαν παραπάνω σε σχέση με τα συναφή εγκλήματα, **δεν φαίνεται να βρίσκουν εφαρμογή στην συμμετοχή**, ενόψει της ρύθμισης του άρθρου 308B παρ. 5 εδ. β' και γ' ΚΠΔ⁴². Έτσι καταρχήν στις περιπτώσεις συμμετοχής η καταβολή του συμφωνημένου χρηματικού ποσού από έναν συμμετόχο ωφελεί και τους υπολοίπους. Αντίθετα αν κάποιος από τους συμμετόχους δεν επιθυμεί την ποινική συνδιαλλαγή, η υπόθεση χωρίζεται και ακολουθείται ως προς αυτόν η τακτική διαδικασία⁴³.

3. Παραπομπή του κατηγορουμένου με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών και αλληλοεπικάλυψη Ν 1608/1950 και Ν 4022/2011

Υπάρχουν περιπτώσεις εγκλημάτων που εμπίπτουν στο κυρωτικό πεδίο του άρθρου 1 του Ν 1608/1950, ενώ ταυτόχρονα πληρούν και τις προϋποθέσεις εφαρμογής του Ν 4022/2011, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 1 αυτού. Φαίνεται δηλαδή ότι **δεν αποτελεί σπάνιο φαινόμενο να διαπλέκεται το πεδίο εφαρμογής των δυο ως άνω νόμων**. Έτσι για παράδειγμα, η πλαστογραφία που τελεί ο διοικητής ενός νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου κατά την άσκηση των καθηκόντων του ή επωφελούμενος της ιδιότητάς του και η απειληθείσα ζημιά (στο ΝΠΔΔ) υπερβαίνει τις 150.000 ευρώ, εμπίπτει τόσο στο κυρωτικό πεδίο του άρθρου 1 του Ν 1608/1950, όσο και στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 του Ν 4022/2011. Η αλληλοεπικάλυψη αυτή μεταξύ των δυο νόμων δύναται να εμφανιστεί σε πληθώρα περιπτώσεων, όταν ο δράστης του

42. Βλ. πάντως *Μαργαρίτη Λ.*, Ποινική Δικονομία - Ένδικα Μέσα (έφεση και αναίρεση κατά βουλευμάτων), τόμ. ΙΙ, 2012, σελ. 76 [= σύμφωνα με τον οποίο και στις περιπτώσεις συμμετοχής (πέραν της συνάφειας) δεν μπορεί να αποκλειστεί η παρεμβολή του συμβουλίου πλημμελειοδικών και η από τούτο έκδοση βουλεύματος, εναντίον του οποίου είναι ενδεχόμενη η άσκηση ενδίκων μέσων].

43. Στην Αιτιολογική Έκθεση του Ν 3904/2010 επισημαίνεται για το συγκεκριμένο ζήτημα: «Η δυνατότητα χωρισμού της υπόθεσης για τον συμμετόχο εκείνον, που επιθυμεί να δικασθεί με την τακτική διαδικασία, παρέχεται ακριβώς γιατί στην περίπτωση αυτή προέχει η εξασφάλιση του δικαιώματος πρόσβασης στο φυσικό του δικαστήριο» [ΑιτΕκθ Ν 3904/2010, σελ. 9, ό.π.]. Βλ. ωστόσο *Ζαχαριάδη Αθ.*, σε *Μαργαρίτη Λ.*, ό.π., τόμ. ΙΙ, 2012, σελ. 1278, *Μαργαρίτη Λ.*, Ποινική Δικονομία - Ένδικα Μέσα (έφεση και αναίρεση κατά βουλευμάτων), τόμ. ΙΙ, 2012, σελ. 74, *Μυλωνόπουλου Χρ.*, ό.π., ΠοινΔικ 2011, 57 (= οι οποίοι επισημαίνουν ότι η επωφελής επέκταση των συνεπειών της ποινικής συνδιαλλαγής εκ της καταβολής του συμφωνημένου ποσού από έναν συμμετόχο «ωφελεί και τους υπόλοιπους», χωρίς να απαιτείται να συντρέχει στο πρόσωπο τους η ειλικρινής φρονηματική μεταστροφή, μετατρέπει ουσιαστικά την τελευταία σε ένα είδος διαδικασίας αστικής αποζημίωσης).

κακουργήματος του άρθρου 1 του Ν 1608/1950 φέρει μια συγκεκριμένη ιδιότητα [υπουργοί ή υφυπουργοί (που δεν υπάγονται στις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 86 του Συντ.) και βουλευτές⁴⁴ (περ. α' άρθρο 1 Ν 4022/2011)]. Επίσης γενικοί και ειδικοί γραμματείς Υπουργείων, διοικητές, υποδιοικητές ή πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων ή διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, δημοσίων επιχειρήσεων, δημοσίων οργανισμών και νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το κράτος, αιρετά μονοπρόσωπα όργανα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και υπάλληλοι κατά την έννοια των άρθρων 13 και 263Α του Ποινικού Κώδικα (όπως προστέθηκαν με το άρθρο 75 Ν 4139/2013)⁴⁵, όταν διαπράττουν κακούργημα του άρθρου 1 του Ν 1608/1950

44. Τα κακουργήματα των βουλευτών αρμοδιότητας τριμελούς εφετείου δεν υπάγονταν στην αρχική μορφή του σχεδίου νόμου στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 του Ν 4022/2011 [Βλ. έτσι το άρθρο 1 περ. α' του αρχικού σχεδίου νόμου «Εκδίκαση πράξεων διαφθοράς Πολιτικών και Κρατικών Αξιωματούχων, υποθέσεων μεγάλου κοινωνικού ενδιαφέροντος και μείζονος Δημοσίου Συμφέροντος και άλλες διατάξεις», δημοσιευμένο στην ιστοσελίδα (http://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/c8827c35-4399-4fbb-8ea6-aebdc768f4f7/sndik_1.pdf)]. Η προσθήκη συντελέστηκε κατά την 2η Ανάγνωση του νομοσχεδίου την 21/9/2011 στην Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης.

45. Με το άρθρο 75 του Ν 4139/2013, αντικαταστάθηκε το άρθρο 1 περ. β' του Ν 4022/2011, αντικατάσταση που οδήγησε στην προσθήκη των υπαλλήλων κατά την έννοια του άρθρου 13 και 263Α ΠΚ, στον κατάλογο των προσώπων που δύναται να υπαχθούν στο Ν 4022/2011 (όταν αυτοί έχουν τελέσει κακούργημα αρμοδιότητας τριμελούς εφετείου κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ή επωφελούμενοι από την ιδιότητά τους). Κατ' αυτόν τον τρόπο διευρύνθηκε ουσιαστικά το πεδίο εφαρμογής του συγκεκριμένου νόμου και των εξαιρετικών διατάξεων που τούτος θεσπίζει. Στην Αιτιολογική Έκθεση του Ν 4139/2013 επισημαίνονται χαρακτηριστικά σε σχέση με την τροποποίηση αυτή τα εξής: «Για την αντιμετώπιση της διαφθοράς και την ενίσχυση της διαφάνειας στη χώρα μας, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων έχει προωθήσει σειρά μέτρων, όπως με τους νόμους 3849/2010, 3932/2011, 3961/2011, 4022/2011. Με το αρθ. 16 του Ν 3849/2010 προβλέφθηκε ευθέως με προσθήκη τελευταίου εδαφίου στο άρθρο 35 ΚΠΔ, ότι για τα εγκλήματα διαφθοράς που τελούνται από υπαλλήλους, η διεξαγωγή της ανάκρισης και η εισαγωγή στο ακροατήριο γίνεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα. Όμως, η διάταξη αυτή δεν απέδωσε τ' αναμενόμενα. Γι' αυτό και με τον Ν 4022/2011 προσδιορίστηκε με απολύτως σαφή τρόπο ποιές υποθέσεις δικάζονται κατά προτεραιότητα και ποιό ακριβώς είναι το περιεχόμενο της κατά προτεραιότητα εκδίκασής τους. Συγκεκριμένα, στην ειδική αυτή διαδικασία υπήχθησαν κακουργήματα υπουργών, υφυπουργών, γενικών και ειδικών γραμματέων υπουργείων, διοικητών, υποδιοικητών ή προέδρων διοικητικών συμβουλίων, ή διευθυνόντων ή εντεταλμένων συμβούλων ν.π.δ.δ., δημοσίων επιχειρήσεων, δημοσίων οργανισμών και ν.π.ι.δ. τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το κράτος, αιρετών μονοπρόσωπων οργάνων των Ο.Τ.Α., καθώς και κακουργήματα ιδιαίτερα μεγάλου κοινωνικού ενδιαφέροντος ή μείζονος δημοσίου συμφέροντος. Παράλληλα, πρέπει να επισημανθεί ότι το τελευταίο χρονικό διάστημα από την εντατικοποίηση των ηλεκτρονικών και άλλων ελέγχων που γίνονται σε δημόσιες υπηρεσίες, οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, αποκαλύπτονται όλο και περισ-

κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ή επωφελούμενοι από την ιδιότητα τους (περ. Β΄ άρθρο 1 Ν 4022/2011)]. Δύναται δε να εμφανιστεί και σε κάθε περίπτωση που τυγχάνει εφαρμογής το άρθρο 1 του Ν 1608/1950 (ανεξάρτητα της ιδιότητας του δράστη) όταν η υπόθεση, όπως αυτή χαρακτηρίστηκε με πράξη του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, είναι ιδιαίτερα μεγάλου κοινωνικού ενδιαφέροντος ή μείζονος δημοσίου συμφέροντος (περ. γ΄ άρθρο 1 Ν 4022/2011)⁴⁶.

σότερες υποθέσεις διαφθοράς δημοσίων υπαλλήλων, για τις οποίες καθίσταται αναγκαία η επιτάχυνση των ανακριτικών διαδικασιών. Η τελευταία ετήσια έκθεση (2011) του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης επιβεβαιώνει την ανάγκη ενίσχυσης του θεσμικού πλαισίου καταπολέμησης της διαφθοράς στον δημόσιο τομέα, καθότι αυτή πλήττει το κράτος δικαίου, κλονίζει την εμπιστοσύνη των πολιτών στους θεσμούς, ενώ στερεί πόρους από τη χώρα και αμαυρώνει την εικόνα της διεθνώς (σελ. 7-10). Ως εκ τούτου καθίσταται αναγκαίο να εξασφαλιστεί, ότι τα κακουργήματα που τελούν υπάλληλοι στους οποίους έχει ανατεθεί προσωρινά ή μόνιμα η άσκηση δημοσίας υπηρεσίας, ή δημοτικής ή άλλου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, αλλά και όσα τελούν οι υπάλληλοι κατά την έννοια του άρθρου 263α του Ποινικού Κώδικα, δεν θα εκδικάζονται με τους συνήθεις ρυθμούς απονομής της Δικαιοσύνης, αλλά κατ' απόλυτη προτεραιότητα, σύμφωνα με μια σαφή και εξειδικευμένη διαδικασία και με διασφάλιση, βέβαια, των δικονομικών δικαιωμάτων των κατηγορουμένων». ΑιτΕκθ Ν 4139/2013, σελ. 17-18, δημοσιευμένη στην ιστοσελίδα (<http://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/2f026f42-950c-4efc-b950-340c4fb76a24/n-nard-eis.pdf>).

46. Στο πεδίο εφαρμογής του Ν 4022/2011, σύμφωνα με το άρθρο 1 περ. γ΄ του νόμου αυτού εμπίπτουν και «τα κακουργήματα ιδιαίτερα μεγάλου κοινωνικού ενδιαφέροντος ή μείζονος δημοσίου συμφέροντος, εφόσον υπάγονται στην καθύλην αρμοδιότητα του τριμελούς εφετείου, ο δε χαρακτηρισμός της υπόθεσης ως ιδιαίτερα μεγάλου κοινωνικού ενδιαφέροντος ή μείζονος δημοσίου συμφέροντος γίνεται με πράξη από τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου». Στην Αιτιολογική Έκθεση του νόμου αναφέρεται σχετικά με την περίπτωση αυτή: «Ως τέτοιες πράξεις, της πρώτης κατηγορίας, μπορούν να νοηθούν λ.χ. οι κακουργηματικές πράξεις με μεγάλο αριθμό θυμάτων που συνταράσσουν την κοινωνική ζωή της χώρας, ενώ στη δεύτερη κατηγορία θα ενέτασσε κανείς μια μεγάλων διαστάσεων κατάχρηση χρημάτων δημοσίου οργανισμού. Ο χαρακτηρισμός της υπόθεσης ως ιδιαίτερα μεγάλου κοινωνικού ενδιαφέροντος ή μείζονος δημοσίου συμφέροντος γίνεται με πράξη από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου. Οι υποθέσεις αυτές υπάγονται στην παρούσα ειδική διαδικασία εφόσον υπάγονται στην καθύλην αρμοδιότητα του τριμελούς εφετείου. Έτσι, δεν θα εκδικαστούν, με την προκείμενη διαδικασία, αξιόποινες πράξεις που υπάγονται στην αρμοδιότητα των μικτών ορκωτών δικαστηρίων, έστω και αν πρόκειται για κακουργήματα ιδιαίτερα μεγάλου κοινωνικού ενδιαφέροντος ή μείζονος δημοσίου συμφέροντος» [ΑιτΕκθ Ν 4022/2011, σελ. 2, δημοσιευμένη στην ιστοσελίδα (<http://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/2f026f42-950c-4efc-b950-340c4fb76a24/E-CORRUPT-eis.pdf>)]. Κατά την συζήτηση του νομοσχεδίου στην ολομέλεια της Βουλής, εκφράστηκαν έντονες επιφυλάξεις (από πολλούς Βουλευτές) αναφορικά με την μη ύπαρξη κάποιου αντικειμενικού κριτηρίου στην περ. γ΄ του άρθρου 1 του νόμου αυτού (επισημαίνοντας τον αόριστο χαρακτήρα της) [Βλ. σχετικά: Πρακτικά της Ολομέλειας της Βουλής, συνεδρίαση ΣΚΒ΄ (28/9/2011), σελ. 17776 επ., (ιδίως 17783), δημοσιευμένα στην ιστοσελίδα (<http://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/a08fc2dd-61a9-4a83-b09a-09f4c564609d/es20110928.pdf>)]. Βλ. και *Ανδρουλάκη Ν.*, *Θεμελιώδεις έννοιες της ποινικής δίκης*, 2012, σελ. 284 (ο οποίος κάνει λόγο για μια ομάδα κα-

Εδώ θα πρέπει να παρατηρήσουμε το εξής: Το άρθρο 1 του Ν 1608/1950, καθιερώνει επιβαρυντικές περιπτώσεις εγκλημάτων που προβλέπονται στον Ποινικό Κώδικα, όταν τα αδικήματα αυτά στρέφονται κατά του Δημοσίου ή νομικού προσώπου Δημοσίου δικαίου ή κατά άλλου νομικού προσώπου από εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 263Α ΠΚ και το όφελος που επέτυχε ή επιδίωξε ο δράστης ή η ζημία που προκλήθηκε ή απειλήθηκε υπερβαίνει το ποσό των 150.000 ευρώ. Για τα εγκλήματα δε αυτά προβλέπεται η κατ' άρθρο 308 παρ. 1 εδ. γ' και δ' διάταξη, που ορίζει την ουσιαστική περάτωση της κύριας ανάκρισης με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών. Κατά τα λοιπά -σε δικονομικό επίπεδο- εφαρμογής τυγχάνουν οι διατάξεις του ΚΠΔ. Αντίθετα για τα εγκλήματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 του Ν 4022/2011, προβλέπεται μια εξαιρετική δικονομική διαδικασία, κατ' απόκλιση των γενικών δικονομικών κανόνων του ΚΠΔ, που διαπερνά το σύνολο της ποινικής διαδικασίας (από την προκαταρκτική εξέταση έως και τα ένδικα μέσα). Συνεπώς η εφαρμογή του άρθρου 1 του Ν 4022/2011 σε επίπεδο ουσιαστικού ποινικού δικαίου δεν έχει καμία επίδραση, καθώς δεν προβλέπεται σε κυρωτικό επίπεδο κάτι διαφορετικό για τα κακούργηματα που εμπίπτουν σε αυτόν.

Όταν λοιπόν διασταυρώνεται το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 του Ν 1608/1950 και του άρθρου 1 του Ν 4022/2012, τίθεται καταρχήν το ερώτημα, με βάση ποια διάταξη θα περατωθεί η κύρια ανάκριση; Με βάση τη διάταξη του άρθρου 308 παρ. 1 εδ. γ' και δ' ΚΠΔ ή μήπως με βάση τη διάταξη του άρθρου 3 του Ν 4022/2012; Αν λάβουμε υπόψη το γεγονός ότι και στις δυο ανωτέρω περιπτώσεις η παραπομπή του κατηγορουμένου γίνεται με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών, η αξία της απάντησης μοιάζει να είναι περιορισμένης σημασίας. Μια προσεκτικότερη πάντως παρατήρηση των δυο ρυθμίσεων αναδεικνύει ότι το άρθρο 3 του Ν 4022/2011, δεν αποτελεί ακριβή αντιγραφή του άρθρου 308 παρ. 1 εδ. γ' και δ' ΚΠΔ (όπως ισχύει σήμερα). Τούτο διότι αφενός μεν στο άρθρο 3 του Ν 4022/2011 δεν θεσπίζεται θετικά η δυνατότητα συμπλήρωσης της ανάκρισης με πρωτοβουλία του Εισαγγελέα Εφετών, όπως ρητά προβλέπεται στο άρθρο 308 παρ. 1 εδ. δ' ΚΠΔ⁴⁷, αφετέρου δε η σχετική προθεσμία υποβολής της εισαγγελικής προς το συμβούλιο εφετών προτάσεως και η προθεσμία εντός της οποίας οφείλει να αποφανθεί το τελευταίο, είναι διαφορετικές μεταξύ των επίμαχων διατάξεων. Έτσι για τα εγκλήματα του άρθρου 1 του Ν 1608/1950, ο εισαγγελέας εφετών οφείλει μέσα σε δυο μήνες, ή αν η φύση της υπόθεσης το επιβάλει μέσα σε τρεις μήνες

κουργημάτων με εν μέρει ασαφή όρια), *Καρρά Αρ.*, Ποινικό Δικονομικό Δίκαιο, 2011 (Συμπλήρωμα 2012), σελ. 4.

47. Για το ζήτημα της δυνατότητας συμπλήρωσης της ανάκρισης για τα κακούργηματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 του Ν 4022/2011 βλ. εκτενή ανάλυση παρακάτω [Μέρος Γ'].

να εισάγει την πρότασή του στο συμβούλιο εφετών (άρθρο 308 παρ. 1 εδ. δ' ΚΠΔ), ενώ η αντίστοιχη προθεσμία στο άρθρο 3 του Ν 4022/2011 είναι ένας μήνας, μη προβλεπομένης παρεκτάσεως αυτής. Επίσης το συμβούλιο εφετών στην περίπτωση του 308 παρ. 1 εδ. γ' και δ' ΚΠΔ, πρέπει να αποφανθεί μέσα σε δυο μήνες, ή αν εφαρμοστεί ο θεσμός της αυτοπρόσωπης εμφάνισης της παρ. 2 του άρθρου 309 ΚΠΔ, μέσα σε τρεις μήνες από την υποβολή προς αυτό της εισαγγελικής προτάσεως⁴⁸. Αντίθετα σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν 4022/2011, το συμβούλιο εφετών πρέπει να αποφανθεί μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή της προτάσεως του εισαγγελέα εφετών. Από τα παραπάνω γίνεται σαφές ότι η εφαρμογή του άρθρου 308 παρ. 1 εδ. γ' και δ' ΚΠΔ ή η εφαρμογή του άρθρου 3 του Ν 4022/2011, αποκτά σημασία ενόψει των διαφορετικών δικονομικών συνεπειών που συνεπάγεται η εφαρμογή της μιας ή της άλλης διάταξης, έστω και αν στο γενικότερο πλαίσιο του δικονομικού τρόπου παραπομπής ταυτίζονται. Το να διαπιστώσουμε όμως, αν για το συγκεκριμένο έγκλημα θα τύχει εφαρμογής ο Ν 4022/2011, αποκτά μεγαλύτερη αξία, αν λάβουμε υπόψη μια σειρά από δικονομικού περιεχομένου εξαιρετικές ρυθμίσεις που προβλέπονται σε αυτόν. Συνοπτικά θα μπορούσαμε να επισημάνουμε ότι η εφαρμογή του Ν 4022/2011, συνεπάγεται ότι την μήνυση, την έγκληση ή την αναφορά για την τέλεση πράξης από αυτές που αναφέρονται στο άρθρο 1 του Ν 4022/2011 τις λαμβάνει ο εισαγγελέας εγκλημάτων διαφθοράς⁴⁹, ο οποίος

48. Οι χρονικοί αυτοί περιορισμοί εισήχθησαν το πρώτον με το νόμο 3904/2010. Σήμερα μετά και την ψήφιση του Ν 4139/2013, αν υπάρχουν κατηγορούμενοι που είναι προσωρινά κρατούμενοι, ο εισαγγελέας οφείλει να υποβάλει πρόταση στο συμβούλιο εντός μηνός (βλ. άρθρο 308 παρ. 1 εδ. πέμπτο ΚΠΔ, όπως προστέθηκε με το άρθρο 102 παρ. 6 Ν 4139/2013) και το συμβούλιο εκδίδει το σχετικό βούλευμα υποχρεωτικά εντός τριάντα ημερών από την υποβολή σε αυτό της πρότασης του εισαγγελέα (βλ. άρθρο 313 εδ. β' ΚΠΔ, όπως προστέθηκε με το άρθρο 102 παρ. 7 Ν 4139/2013).

49. Ο εισαγγελέας εγκλημάτων διαφθοράς είναι θεσμός που δημιουργήθηκε με το Ν 4139/2013 και συγκεκριμένα με το άρθρο 76 αυτού που αντικατέστησε το άρθρο 2 παρ. 1 του Ν 4022/2011. Έτσι προβλέφθηκε ότι για τα, στο άρθρο 1 του Ν 4022/2011, αναφερόμενα κακουργήματα «ορίζεται στις Εισαγγελίες Αθηνών και Θεσσαλονίκης, Εισαγγελέας Εγκλημάτων Διαφθοράς, με βαθμό αντεισαγγελέα εφετών, από εκείνους που υπηρετούν στην Εισαγγελία Εφετών Αθηνών και Θεσσαλονίκης αντίστοιχα. Η τοποθέτηση τους διενεργείται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από απόφαση του οικείου Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου. Ο Εισαγγελέας Εγκλημάτων Διαφθοράς εκτελεί τα καθήκοντα του με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση και συνεπικουρείται από δύο, τουλάχιστον, εισαγγελείς ή αντεισαγγελείς πρωτοδικών. Οι τελευταίοι ορίζονται από τους διευθύνοντες τις οικείες Εισαγγελίες, μετά από γνώμη του Εισαγγελέα Εγκλημάτων Διαφθοράς. Το έργο των αρμόδιων για τα εγκλήματα διαφθοράς Εισαγγελέων εποπτεύει και συντονίζει Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου που ορίζεται με πλήρη ή μερική απασχόληση από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου. Στα καθήκοντα του Εισαγγελέα Εγκλημάτων Διαφθοράς, ανήκει η εποπτεία, η καθοδήγηση και ο συντονισμός των ενεργειών των γενικών κατά το άρθρο 33 παρ. 1 περ. α' του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και ειδικών προανακριτικών υπαλλήλων, κατά τη διενέργεια ερευνών, προκαταρκτικής εξέ-

ενεργεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 43 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και παραγγέλλει την άσκηση ποινικής δίωξης⁵⁰. Η ανάκριση διενεργείται

τασης ή προανάκρισης για την εξακρίβωση τελέσεως των αδικημάτων αρμοδιότητας του». Στην Αιτιολογική Έκθεση του Ν 4139/2013 επισημαίνονται χαρακτηριστικά σε σχέση με τη ρύθμιση αυτή: «Η διαφθορά είναι ένα φαινόμενο με πολλαπλά αίτια και αιτιατά, καθώς λαμβάνει πολυσύνθετες μορφές και λειτουργίες σε διάφορα επίπεδα. Το φαινόμενο αυτό κυμαίνεται από μία ξεχωριστή πράξη μιας πληρωμής που αντίκειται στο νόμο μέχρι την ενδημική δυσλειτουργία ενός πολιτικού και οικονομικού συστήματος. Η διαφθορά, η οποία υπάρχει όταν ένας πολιτικός αξιωματούχος ή κρατικός λειτουργός χρησιμοποιεί την εξουσία του με καταχρηστικό τρόπο (κυρίως με ευνοιοκρατία, αυθαιρεσία και χρηματισμό) για ιδιοτελείς σκοπούς, αποτελεί -κυρίως τις τελευταίες δεκαετίες- ισχυρό όπλο και της οργανωμένης εγκληματικής δραστηριότητας των εγκληματικών οργανώσεων, διαβρώνοντας το δημόσιο βίο και τις κρατικές υπηρεσίες. Τα στοιχεία δε για την έκταση του φαινομένου στην Χώρα μας είναι ιδιαίτερα ανησυχητικά, με πολύπλευρες συνέπειες, όπως τη δημιουργία εισοδηματικής ανισότητας στον πληθυσμό, την υπονόμευση της αναλογικότητας του φορολογικού συστήματος, τη μείωση των επενδύσεων και έτσι την αποκλιμάκωση της οικονομικής ανάπτυξης, και με κόστος εν τέλει για την ίδια την δημοκρατία, αφού το πρόβλημα της διαφθοράς υπονομεύει την εμπιστοσύνη στους πολιτικούς θεσμούς και τα όργανα της Πολιτείας. Προβάλλει συνεπώς ως επιτακτική, για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του παρόντος νομοθετικού εργαλείου, η θεσμοθέτηση ενός οργάνου, που θα καθοδηγεί, εποπτεύει, συντονίζει και διευθύνει σε προδικαστικό επίπεδο όλους τους υπαλλήλους που διενεργούν ανακριτικές πράξεις και σχηματίζουν ποινικές δικογραφίες για τα κάθε είδους εγκλήματα διαφθοράς, θα συμβάλλει στην ανάπτυξη της διασυνοριακής συνεργασίας και θα υποβάλλει προτάσεις για αλλαγή του σχετικού νομοθετικού πλαισίου, για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη καταπολέμηση του φαινομένου. Η ορθή συστηματικά προσέγγιση του προβλήματος επιβάλλει το όργανο αυτό να είναι εισαγγελικός λειτουργός, δηλαδή ισόβιος δικαστικός λειτουργός, ο οποίος, σύμφωνα με το άρθρο 87 παρ. 1 του Συντ., απολαμβάνει λειτουργικής και προσωπικής ανεξαρτησίας. Προς την κατεύθυνση αυτή, εισάγεται με το άρθρο 3 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου ο θεσμός του Εισαγγελέα Εγκλημάτων Διαφθοράς. Πιο συγκεκριμένα, ορίζεται στις Εισαγγελίες Αθηνών και Θεσσαλονίκης, Εισαγγελέας Εγκλημάτων Διαφθοράς, με βαθμό αντεισαγγελέα εφετών, από εκείνους που υπηρετούν στην Εισαγγελία Εφετών Αθηνών και Θεσσαλονίκης αντίστοιχα. Η τοποθέτησή τους διενεργείται με πράξη του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, ύστερα από γνώμη του Προϊσταμένου της Εισαγγελίας Εφετών Αθηνών και Θεσσαλονίκης. Ο Εισαγγελέας Εγκλημάτων Διαφθοράς εκτελεί τα καθήκοντά του με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση και συνεπικουρείται από δύο, τουλάχιστον, εισαγγελείς ή αντεισαγγελείς πρωτοδικών. Οι τελευταίοι ορίζονται από τους διευθύνοντες τις οικείες Εισαγγελίες, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Εισαγγελέα Εγκλημάτων Διαφθοράς. Το έργο των αρμόδιων για τα εγκλήματα διαφθοράς Εισαγγελέων προβλέπεται να εποπτεύει και συντονίζει Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου που ορίζεται με πλήρη ή μερική απασχόληση από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου. Στα καθήκοντα του Εισαγγελέα Εγκλημάτων Διαφθοράς, ανήκει η εποπτεία, η καθοδήγηση και ο συντονισμός των ενεργειών των γενικών κατά το άρθρο 33 παρ. 1 περ. α' του ΚΠΔ και ειδικών προανακριτικών υπαλλήλων, κατά την διενέργεια ερευνών, προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης για την εξακρίβωση τελέσεως των αδικημάτων αρμοδιότητάς του». ΑιτΕκθ Ν 4139/2013, σελ. 18, δημοσιευμένη στην ιστοσελίδα (<http://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/2f026f42-950c-4efc-b950-340c4fb76a24/n-nard-eis.pdf>).

50. Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1 περ. Β' του Ν 4022/2011 (όπως η διάταξη αυτή προέκυψε μετά την αντικατάσταση της ως άνω παραγράφου με το άρθρο 76 του Ν

από πρόεδρο πρωτοδικών ή σε εξαιρετικές περιπτώσεις από πρωτοδίκη, ο οποίος ορίζεται ειδικά γι' αυτή, από το όργανο που διευθύνει το δικαστήριο⁵¹.

4139/2013) «Όπου στο Ν 4022/2011 ορίζεται «Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών», νοείται ο Εισαγγελέας Εγκλημάτων Διαφθοράς και οι συνεπικουρούντες αυτόν εισαγγελείς ή αντεισαγγελείς».

51. Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 5 του νόμου αυτού (όπως ίσχυε μέχρι την δημοσίευση του Ν 4205/2013) «Ο ανακριτής και ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών (ήδη σήμερα ο εισαγγελέας εγκλημάτων διαφθοράς), μπορούν να διατάξουν με αιτιολογημένη διάταξη τους την άρση του φορολογικού, τραπεζικού και χρηματιστηριακού απορρήτου. Η διάταξη πρέπει να αναφέρει το πρόσωπο που έχει σχέση με την ερευνώμενη υπόθεση και να περιέχει το ακριβές χρονικό διάστημα για το οποίο ισχύει η άρση, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ένα μήνα. Όταν κρίνεται ότι η άρση πρέπει να διαρκέσει περισσότερο, ο ανακριτής ή ο εισαγγελέας υποχρεούνται να εισαγάγουν το ζήτημα στο οικείο δικαστικό συμβούλιο, διαφορετικά η ισχύς της διάταξης παύει αυτοδικαίως με τη λήξη του μήνα». Σήμερα μετά την αντικατάσταση της παρ. 5 του άρθρου 2 του Ν 4022/2011 με το άρθρο 8 παρ. 1 Β' του Ν 4205/2013 (ΦΕΚ Α' 242/6.11.2013), η διάταξη έλαβε το εξής περιεχόμενο: «Ο Ανακριτής και ο Εισαγγελέας Εγκλημάτων Διαφθοράς έχουν πρόσβαση σε κάθε πληροφορία ή στοιχείο που αφορά ή είναι χρήσιμο για την άσκηση του έργου τους, μη υποκείμενοι στους περιορισμούς της νομοθεσίας περί φορολογικού, τραπεζικού, χρηματιστηριακού και κάθε άλλου απορρήτου, καθώς και σε κάθε μορφής αρχείο Δημόσιας Αρχής ή Οργανισμού που τηρεί και επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Ομοίως, μπορούν να διατάξουν με αιτιολογημένη διάταξη τους την άρση του φορολογικού, τραπεζικού και χρηματιστηριακού απορρήτου. Η διάταξη πρέπει να αναφέρει το πρόσωπο που έχει σχέση με την ερευνώμενη υπόθεση και να περιέχει το ακριβές χρονικό διάστημα για το οποίο ισχύει η άρση, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ένα μήνα. Όταν κρίνεται ότι η άρση πρέπει να διαρκέσει περισσότερο, υποχρεούνται να εισαγάγουν το ζήτημα στο οικείο Δικαστικό Συμβούλιο, διαφορετικά η ισχύς της διάταξης παύει αυτοδικαίως με τη λήξη του μήνα». Με την αντικατάσταση αυτή εισήχθη ρύθμιση σύμφωνα με την οποία ο εισαγγελέας εγκλημάτων διαφθοράς έχει πρόσβαση σε κάθε στοιχείο για την άσκηση του έργου του, μη υποκείμενος στους περιορισμούς της νομοθεσίας περί φορολογικού, τραπεζικού, χρηματιστηριακού και κάθε άλλου είδους απορρήτου, όπως κατ' αυτόν τον τρόπο επεξηγείται και στην Αιτιολογική έκθεση [βλ. έτσι ΑιτΕκθ Ν 4205/2013 (<http://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/bbb19498-1ec8-431f-82e6-023bb91713a9/8230034.pdf>)]. Στην παρ. 6 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι: «Ο ανακριτής, με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα, μπορεί να απαγορεύσει την κίνηση κάθε είδους λογαριασμών, τίτλων ή χρηματοπιστωτικών προϊόντων που τηρούνται σε πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό, καθώς και το άνοιγμα των θυρίδων θησαυροφυλακίου του κατηγορουμένου, έστω και κοινών οποιουδήποτε είδους με άλλο πρόσωπο, όταν υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες ότι οι λογαριασμοί, οι τίτλοι, τα χρηματοπιστωτικά προϊόντα ή οι θυρίδες περιέχουν χρήματα ή πράγματα που προέρχονται από την τέλεση του ερευνώμενου εγκλήματος. Με την ίδια διάταξη είναι δυνατό να εξαιρούνται λογαριασμοί και ποσά τα οποία είναι αναγκαία για την κάλυψη των γενικότερων δαπανών διαβίωσης του κατηγορουμένου και της οικογένειάς του, των εξόδων για τη νομική του υποστήριξη και των βασικών εξόδων για τη διατήρηση των δεσμευμένων ως άνω στοιχείων. Η διάταξη του ανακριτή επέχει θέση έκθεσης κατάσχεσης και επιδίδεται στον κατηγορούμενο και στο διευθυντικό στέλεχος του πιστωτικού ιδρύματος ή του χρηματοπιστωτικού οργανισμού. Σε περίπτωση κοινών λογαριασμών, τίτλων, χρηματοπιστωτικών προϊόντων ή κοινής θυρίδας η διάταξη επιδίδεται και στον τρίτο. Η απαγόρευση ισχύει από τη χρονική στιγμή της επίδοσης της διάταξης του ανακριτή στο πιστωτικό

Η διενέργεια αυτής συντελείται κατ' απόλυτη προτεραιότητα καθώς και η ολοκλήρωση της γίνεται μέσα σε προθεσμία τεσσάρων μηνών⁵². Επιπρόσθετα η εφαρμογή του Ν 4022/2011, συνεπάγεται την αδυναμία χορήγησης κατά την εκδίκαση της υπόθεσης αναβολής. Σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τη διακοπή της δίκης για δεκαπέντε το πολύ ημέρες. Αν μετά τη διακοπή, δεν μπορεί να συνεχισθεί η δίκη για οποιοδήποτε λόγο, αναβάλλεται και προσδιορίζεται σε ημέρα που δεν απέχει περισσότερο από δύο μήνες, σε αυτήν δε προεδρεύει ο ίδιος δικαστής που είχε αρχικά κληρωθεί ή ορισθεί⁵³. Τον κατ' απόλυτη προτεραιότητα ορισμό δικασίμου από τον αρμόδιο εισαγγελέα (σε ημέρα που δεν απέχει περισσότερο από δύο μήνες από την διαβίβαση σε αυτόν των εγγράφων), τόσο κατά την εισαγωγή της υπόθεσης στο πρωτόδικο δικαστήριο, όσο και στην περίπτωση εισαγωγής της στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο μετά την άσκηση εφέσεως⁵⁴. Τέλος η εφαρμογή του Ν 4022/2011, συνεπάγονταν τον μη υποχρεωτικό χαρακτήρα της προκαταρκτικής εξέτασης για τα κακουργήματα που εμπίπτουν στο άρθρο 1 του Ν 4022/2011⁵⁵. Σήμερα όμως μετά την αντικατάσταση του άρθρου 2 παρ. 1 του Ν

ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό. Από τότε απαγορεύεται το άνοιγμα της θυρίδας και είναι άκυρη έναντι του Δημοσίου εκταμίευση χρημάτων από το λογαριασμό ή εκποίηση τίτλων ή χρηματοπιστωτικών προϊόντων. Ο κατηγορούμενος και ο τρίτος δικαιούνται να ζητήσουν την άρση της διάταξης του ανακριτή, με αίτηση που απευθύνεται προς το δικαστικό συμβούλιο και κατατίθεται στον ανακριτή ή τον εισαγγελέα, μέσα σε δέκα ημέρες από την επίδοση σε αυτόν της διάταξης. Στη σύνθεση του συμβουλίου, που κρίνει την αίτηση, δεν μετέχει ο ανακριτής. Η υποβολή της αίτησης και η προθεσμία της δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της διάταξης. Η διάταξη ανακαλείται αν προκύψουν νέα στοιχεία». Βλ. *Καρρά Αρ.*, Ποινικό Δικονομικό Δίκαιο, 2011 (Συμπλήρωμα 2012), σελ. 6-7 (ο οποίος αναφέρει ότι οι ανωτέρω διατάξεις προσβάλλουν τα ατομικά δικαιώματα).

52. Το αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο μπορεί με βούλευμα ειδικά αιτιολογημένο να παρατείνει την προθεσμία ολοκλήρωσης της ανάκρισης εφάπαξ μέχρι δύο (2) το πολύ μήνες αν συντρέχουν σοβαροί λόγοι.
53. Βλ. για το θέμα αυτό κριτική *Καρρά Αρ.*, ό.π., 2011 (Συμπλήρωμα 2012), σελ. 9.
54. Πρόκειται για ένα σύνολο εξαιρετικών δικονομικών ρυθμίσεων που αποσκοπούν στο να δημιουργήσουν για τα συγκεκριμένα κακουργήματα ποινικές δίκες «εξπρές». Βλ. έτσι Αιτιολογική Έκθεση του νόμου 4022/2011: «Αυτόν το σκοπό υπηρετεί το παρόν σχέδιο νόμου, δημιουργώντας ποινικές δίκες «εξπρές» για συγκεκριμένες, εξαιρετικής σημασίας υποθέσεις» [ΑιτΕκθ Ν 4022/2011, σελ. 1, ό.π.]. Ωστόσο, όπως ορθά παρατηρείται [*Καρρά Αρ.*, Οι νεότερες ποινικές δικονομικές νομοθετικές παρεμβάσεις και ιδιαίτερα στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας - Μέρος Α', ΠοινΔικ 2013, 58], η δημιουργία «ποινικών δικών εξπρές» είναι εντελώς αντίθετη προς την αρχή της δίκαιης δίκης και παραβιάζει την πρωταρχική υποχρέωση της πολιτείας να σέβεται και να προστατεύει την αξία του ανθρώπου (άρθρο 2 παρ. 1 Συντ.).
55. Η διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 του Ν 4022/2011 όριζε ότι: «Ο εισαγγελέας όταν λάβει τη μήνυση, την έγκληση ή την αναφορά, για την τέλεση πράξης του προηγούμενου άρθρου, ενεργεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 43 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και ασκεί την ποινική δίωξη παραγγέλλοντας ανάκριση. Μπορεί να διαταχθεί και προκαταρκτική εξέταση, η οποία διενεργείται αποκλειστικά από εισαγγε-

4022/2011 με το άρθρο 76 του Ν 4139/2013, ο δυνητικός χαρακτήρας της προκαταρκτικής εξέτασης για τα κακουργήματα του άρθρου 1 του Ν 4022/2011, έπαυσε να ισχύει. Έτσι πλέον, ο εισαγγελέας εγκλημάτων διαφθοράς, όταν λάβει την μήνυση, την έγκληση ή την αναφορά για την τέλεση πράξης από αυτές που αναφέρονται στο άρθρο 1 του Ν 4022/2011, ενεργεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 43 του ΚΠΔ και παραγγέλλει την άσκηση ποινικής δίωξης. Σε κάθε περίπτωση, η προκαταρκτική εξέταση που διενεργείται για τα ως άνω εγκλήματα ολοκληρώνεται μέσα σε προθεσμία δύο μηνών. Στα πλαίσια αυτά και ενόψει της διαγραφής της φράσης ότι «**Μπορεί να διαταχθεί και προκαταρκτική εξέταση...**» από το κείμενο της διάταξης του άρθρου 2 παρ. 1 Ν 4022/2011, καταδεικνύεται ότι σήμερα και για τα κακουργήματα του άρθρου 1 του Ν 4022/2011, ισχύουν όσα ορίζονται γενικώς στο άρθρο 43 ΚΠΔ, αναφορικά με την υποχρεωτικότητα της προκαταρκτικής εξέτασης⁵⁶.

Αφού οριοθετήσαμε -σε γενικές γραμμές- τις διαφορετικού δικονομικού περιεχομένου διατάξεις του Ν 4022/2011, θα πρέπει να απαντήσουμε και στο αρχικό μας ερώτημα, ήτοι αν κατά την εμφανιζόμενη αλληλοεπικάλυψη μεταξύ των νόμων 1608/1950 και 4022/2011, εφαρμογής τυγχάνουν οι δικονομικές προβλέψεις που ισχύουν για τον πρώτο (αρθρ. 308 παρ. 1 εδ. γ' και δ' ΚΠΔ + διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας), ή οι ειδικές ρυθμίσεις του δεύτερου (4022/2011). Εδώ φαίνεται πως τόσο η διάταξη του άρθρου 308 παρ. 1 εδ. γ' και δ' ΚΠΔ, όσο και οι γενικές του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας διατάξεις, υποχωρούν έναντι των ειδικότερων ρυθμίσεων του Ν 4022/2011. Έτσι ο δράστης κακουργήματος που εμπίπτει στο κυρωτικό πεδίο του άρθρου

λέα πρωτοδικών και ολοκληρώνεται μέσα σε προθεσμία δύο μηνών» (η υπογράμμιση δική μας). Συνεπώς η διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης για τα κακουργήματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 του Ν 4022/2011 δεν ήταν υποχρεωτική, αλλά δυνητική, κατ' απόκλιση του άρθρου 43 παρ. 1 ΚΠΔ, που ορίζει τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της για τα κακουργήματα (όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της διάταξης από το άρθρο 27 παρ. 3 Ν 4055/2012). Στην Αιτιολογική Έκθεση του νόμου αναφέρεται για το ζήτημα αυτό: «Στις πιο πάνω υποθέσεις δεν διατάσσεται προανάκριση (προφανώς εννοεί προκαταρκτική εξέταση!), αλλά ασκείται ποινική δίωξη αμέσως με παραγγελία για ανάκριση. Αν κριθεί από τον αρμόδιο εισαγγελέα μπορεί να διαταχθεί και προκαταρκτική εξέταση, η οποία διενεργείται αποκλειστικά και αυτοπρόσωπα από εισαγγελέα πρωτοδικών και ολοκληρώνεται μέσα σε προθεσμία δύο μηνών» (η επεξήγηση δική μας) [ΑιτΕκθ Ν 4022/2011, σελ. 2, ό.π.]. Για το ζήτημα αυτό βλ. και κριτική στάση Ανδρουλάκη Ν., ό.π., 2012, σελ. 284.

56. Με το άρθρο 8 παρ. 1 δ' του Ν 4205/2013 προστέθηκε εδάφιο τρίτο στο άρθρο 2 παράγραφος 1 του Ν 4022/2011 με το εξής περιεχόμενο: «Για τα αναφερόμενα στο άρθρο 1 κακουργήματα, εφόσον, πριν τη δημοσίευση του παρόντος έχει παραγγελθεί από τον Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος η διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, η οποία εκκρεμεί, μπορεί ο τελευταίος να ολοκληρώσει την προκαταρκτική εξέταση κατά τα οριζόμενα ανωτέρω». Έτσι καθιερώνεται η αρμοδιότητα του οικονομικού εισαγγελέα για την ολοκλήρωση των προκαταρκτικών εξετάσεων επί κακουργημάτων που εκκρεμούν.

1 του Ν 1608/1950 και ταυτόχρονα στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 του Ν 4022/2011, θα αντιμετωπίσει σε ουσιαστικό επίπεδο τις απειλούμενες στο άρθρο 1 του Ν 1608/1950 ποινές, **σε δικονομικό όμως επίπεδο θα τύχουν εφαρμογής οι ειδικότερες ρυθμίσεις του Ν 4022/2011**. Γίνεται φανερό ότι ο νομοθέτης με το Ν 4022/2011, θέλησε την **σε κάθε περίπτωση εφαρμογή** του για τα προαναφερόμενα στο άρθρο 1 του νόμου αυτού πρόσωπα⁵⁷. Σύμφωνα άλλωστε με την διάταξη του άρθρου 6 του Ν 4022/2011, για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται διαφορετικά στο νόμο αυτόν, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Συνεπώς στο αρχικό μας παράδειγμα ο διοικητής ΝΠΔΔ που τελεί πλαστογραφία σε βάρος αυτού, κατά την άσκηση των καθηκόντων του ή επωφελούμενος της ιδιότητας του και η απειληθείσα ζημία υπερβαίνει τις 150.000 ευρώ, θα αντιμετωπίσει τις ποινικές κυρώσεις του άρθρου 1 του Ν 1608/1950 και σε δικονομικό επίπεδο, εφαρμογής θα τύχουν οι διατάξεις του Ν 4022/2012, συμπεριλαμβανομένης της διάταξης του άρθρου 3 αυτού, που ορίζει την περάτωση της κύριας ανάκρισης με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών (με τις όποιες τυχόν διαφοροποιήσεις συνεπάγεται αυτή, σε σχέση με τη διάταξη του άρθρου 308 παρ. 1 εδ. γ' και δ' ΚΠΔ). Για όσα βέβαια θέματα δεν ρυθμίζονται διαφορετικά στο Ν 4022/2011, θα εφαρμοστούν οι διατάξεις του ΚΠΔ.

57. Πρόκειται δηλαδή για μια ρυθμιζόμενη εκ του νόμου ειδικότητα. Αυτό άλλωστε αποτελεί και τον ρητά αποτυπωμένο στην Αιτιολογική Έκθεση του Ν 4022/2011 σκοπό του νομοθέτη: «Υποθέσεις ιδιαίτερης σημασίας και βαρύτητας για την πολιτική και κοινωνική ζωή της χώρας δεν θα πρέπει να εκδικάζονται με τους συνήθεις ρυθμούς απονομής της Δικαιοσύνης, ακόμα κι αν αυτοί γίνουν καλύτεροι στο μέλλον. Οι υποθέσεις αυτές πρέπει να εκδικάζονται κατ' απόλυτη προτεραιότητα και μέσα σε πολύ σύντομο χρόνο». Παρακάτω δε κατά την επεξήγηση της περ. γ' του άρθρου 1 του νόμου, αναφέρεται ως χαρακτηριστικό παράδειγμα κακουργήματος μείζονος δημοσίου συμφέροντος «μια μεγάλων διαστάσεων κατάχρηση χρημάτων δημόσιου οργανισμού». [ΑιτΕκθ Ν 4022/2011, σελ. 1 και 2, ό.π.]. Η σκέψη αυτή ενισχύεται αν λάβουμε υπόψη ότι όταν ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου χαρακτηρίσει με πράξη του μια υπόθεση που αφορά αδίκημα του άρθρου 1 του Ν 1608/1950, ως ιδιαίτερα μεγάλο κοινωνικού ενδιαφέροντος ή μείζονος δημοσίου συμφέροντος, το πράττει προφανώς με σκοπό να τύχουν εφαρμογής οι διατάξεις του Ν 4022/2011 (συνεπώς και η διάταξη του άρθρου 3 του Ν 4022/2011). Διαφορετική ερμηνευτική προσέγγιση θα οδηγούσε στο παράδοξο σχήμα, να υποχωρούν οι (ειδικότερες) δικονομικές ρυθμίσεις του Ν 4022/2011, έναντι αυτών που ισχύουν για τα αδικήματα του άρθρου 1 του Ν 1608/1950, παρά την από πλευράς του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου πράξη (χαρακτηρισμού της υπόθεσης ως ιδιαίτερα μεγάλο κοινωνικού ενδιαφέροντος ή μείζονος δημοσίου συμφέροντος), ενέργεια η οποία καθόλου δεν θα χρειαζόταν αν έμελε να τύχουν εφαρμογής οι δικονομικές διατάξεις που ισχύουν γενικά για τα αδικήματα του άρθρου 1 του Ν 1608/1950.

ISBN: 978-960-562-328-9

14349